

НӘГШИ ЧАҢАНДЫ .

АНАМЫЗ АЗӘРБАЙЧАНДЫ

II

Бу дәфә мәгседимиз, мәрамызы Нахчываның мәнәви дүнjasындан сөһбәт ачмаг, мәтләб охумагды...

Нахчыван әналиси минилликләр боју гәдим Шәрг халглары илә иттисади вә мәдени әлагәде олмушлар. Яранан бу гарышылыгы тәмасдан онлар чох шеј әхз етмишләр.

Нахчыван Республикасының әразисинде ашкар едилдин даш вә метал дөврүн абидәләри, Қәмигајда сәрт гајаларда язылан мұхтәлиф гурулушу тәсвирләр, өз сәнәткарлығы илә сечилән бојалы габлар мәденийәти, юксек гәдим шәһәрсалма мәденийәттегин изләби бу јурдан илкин сивилизация бешкеләриндән олдуғуну сүбт едир.

Жаҳын вә Орта Шәргин мәдени мәркәзләрендән олан Нахчыван һәлә илк синифли чәмијүт дөврүндә Манна, Мидия, Атропатена торпагларына гатылыш вә я һәмсәрәнд олмушшудар.

Бурада сәнәткарлығы, тәсвир иначәнәт, елм, мәденийәттеги бир сыра мадди-мәденийәт галыглары дөврүн көрә юксек сәвијәде олдуғуну тәсдиг едир. Лакин илк орта әсрләрдә бу мәдени инкишаф өзүн даһа бариз шәкилде көстәрир. Мәктәбләрдә, мәдрәсәләрдә вә башга елм вә мәденийәт очагларында камил сәнәткарлар тә'лим-тәрbiјә ишләри апары, кәнч нәслин мәдени инкишафына бөյүк тә'сир көстәрирдиләр.

Бир сыра орта әср мәнбәләрдә Нахчыванда тәддис мүәссисәләринин фәалийети

нагда мә'лumat раст қалинир. Лакин Нахчыван мәдрәсәләрдән илк дәфә түрк алими Осман Турган чап етдириши вә елм аләмино ямыштыр. Һәмин ферманда XIII әсрдә Нахчыван мәдрәсәләrinin башында Гевамәddin дурдуғу хәбәр верилир вә гејд едиләр ки, мәдрәсәләрдә тә'кә дини елмләр дејил, һәм дә дүнәви елмләр тәддис едилерди.

Нахчываның орта әср мәдени мәркәзләрендә бирине

чөвримләсіләрдән көтәрдиләр. Мәктәбләрдә, мәдрәсәләрдә вә башга елм вә мәденийәт очагларында камил сәнәткарлар тә'лим-тәрbiјә ишләри апары, кәнч нәслин мәдени инкишафына бөйүк тә'сир көстәрирдиләр.

Бир мүддәт елдәкизләрдән

мәркәзи олан Нахчыванда мәктәбләр, мәдрәсәләр

ачылыш вә мәсчидләр тик-

дирилмишdir. Шәһер елм вә

мәденийәт мәркәзи кими шәһрәтләнмишdir. X-XI әсрләрдә

бурадан онларча алимләр чыкырылғанда

шәһрәтләнмишdir. "Тәгри-

тәрdisi-и мәdrәsә-и Нахчы-

ван әз-зә-и мәdrәsә" адланан

бы сәnәdә Atabәjләr дөврүн-

да Нахчыванда фәалийәт кө-

тәriрәn илк мәdrәsәdәn сөһбәt

kедir. Һәmin sәnәdi илк dәf-

fә tүrк aлиmi Osman Tur-

chan chap etdiirihi vә eлm alә-

mno яmyshdyr. Һәmin f-

erma 13 әсрde Nахchivani

mәdrәsәlәrinin oлma

shәhretni 13 әсрde Nахchivani

дин ән-Нахчывани даһа бөйүк шәһрәтә чатмышдыр. Мөвлана Җалаләddin әр-Руминин үрәк досту, чан сирдашы олан Әкмәләddin дәрәин савады, тәбиблик сеһри илә сохларына сағламлыг, һәјат бәхш етмишди. Мәнз буна көрәdir, ону "мұдрикләрин ағасы, дүнән һәkimlәrinin raiсsi" адланында олмушлар. Яранан бу гарышылыгы тәмасдан онлар чох шеј әхз етмишләр.

Нахчыван әналиси минилликләр боју гәдим Шәрг халглары илә иттисади вә мәдени әлагәде олмушлар. Яранан бу гарышылыгы тәмасдан онлар чох шеј әхз етмишләр.

Нахчыван Республикасының әразисинде ашкар едилдин даш вә метал дөврүн абидәләри, Қәмигајда сәрт гајаларда язылан мұхтәлиф гурулушу тәсвирләр, өз сәнәткарлығы илә сечилән бојалы габлар мәденийәти, юксек гәдим шәһәрсалма мәденийәттегин изләби бу јурдан илкин сивилизация бешкеләриндән олдуғуну сүбт едир.

Нахчыван әналиси минилликләр боју гәдим Шәрг халглары илә иттисади вә мәдени әлагәде олмушлар. Яранан бу гарышылыгы тәмасдан онлар чох шеј әхз етмишләр.

Нахчыван Республикасының әразисинде ашкар едилдин даш вә метал дөврүн абидәләри, Қәмигајда сәрт гајаларда язылан мұхтәлиф гурулушу тәсвирләр, өз сәнәткарлығы илә сечилән бојалы габлар мәденийәти, юксек гәдим шәһәрсалма мәденийәттегин изләби бу јурдан илкин сивилизация бешкеләриндән олдуғуну сүбт едир.

Нахчыван әналиси минилликләр боју гәдим Шәрг халглары илә иттисади вә мәдени әлагәде олмушлар. Яранан бу гарышылыгы тәмасдан онлар чох шеј әхз етмишләр.

Нахчыван Республикасының әразисинде ашкар едилдин даш вә метал дөврүн абидәләри, Қәмигајда сәрт гајаларда язылан мұхтәлиф гурулушу тәсвирләр, өз сәнәткарлығы илә сечилән бојалы габлар мәденийәти, юксек гәдим шәһәрсалма мәденийәттегин изләби бу јурдан илкин сивилизация бешкеләриндән олдуғуну сүбт едир.

Нахчыван әналиси минилликләр боју гәдим Шәрг халглары илә иттисади вә мәдени әлагәде олмушлар. Яранан бу гарышылыгы тәмасдан онлар чох шеј әхз етмишләр.

Нахчыван Республикасының әразисинде ашкар едилдин даш вә метал дөврүн абидәләри, Қәмигајда сәрт гајаларда язылан мұхтәлиф гурулушу тәсвирләр, өз сәнәткарлығы илә сечилән бојалы габлар мәденийәти, юксек гәдим шәһәрсалма мәденийәттегин изләби бу јурдан илкин сивилизация бешкеләриндән олдуғуну сүбт едир.

Нахчыван әналиси минилликләр боју гәдим Шәрг халглары илә иттисади вә мәдени әлагәде олмушлар. Яранан бу гарышылыгы тәмасдан онлар чох шеј әхз етмишләр.

Нахчыван Республикасының әразисинде ашкар едилдин даш вә метал дөврүн абидәләри, Қәмигајда сәрт гајаларда язылан мұхтәлиф гурулушу тәсвирләр, өз сәнәткарлығы илә сечилән бојалы габлар мәденийәти, юксек гәдим шәһәрсалма мәденийәттегин изләби бу јурдан илкин сивилизация бешкеләриндән олдуғуну сүбт едир.

Нахчыван әналиси минилликләр боју гәдим Шәрг халглары илә иттисади вә мәдени әлагәде олмушлар. Яранан бу гарышылыгы тәмасдан онлар чох шеј әхз етмишләр.

Нахчыван Республикасының әразисинде ашкар едилдин даш вә метал дөврүн абидәләри, Қәмигајда сәрт гајаларда язылан мұхтәлиф гурулушу тәсвирләр, өз сәнәткарлығы илә сечилән бојалы габлар мәденийәти, юксек гәдим шәһәрсалма мәденийәттегин изләби бу јурдан илкин сивилизация бешкеләриндән олдуғуну сүбт едир.

Нахчыван әналиси минилликләр боју гәдим Шәрг халглары илә иттисади вә мәдени әлагәде олмушлар. Яранан бу гарышылыгы тәмасдан онлар чох шеј әхз етмишләр.

Нахчыван Республикасының әразисинде ашкар едилдин даш вә метал дөврүн абидәләри, Қәмигајда сәрт гајаларда язылан мұхтәлиф гурулушу тәсвирләр, өз сәнәткарлығы илә сечилән бојалы габлар мәденийәти, юксек гәдим шәһәрсалма мәденийәттегин изләби бу јурдан илкин сивилизация бешкеләриндән олдуғуну сүбт едир.

Нахчыван әналиси минилликләр боју гәдим Шәрг халглары илә иттисади вә мәдени әлагәде олмушлар. Яранан бу гарышылыгы тәмасдан онлар чох шеј әхз етмишләр.

Нахчыван Республикасының әразисинде ашкар едилдин даш вә метал дөврүн абидәләри, Қәмигајда сәрт гајаларда язылан мұхтәлиф гурулушу тәсвирләр, өз сәнәткарлығы илә сечилән бојалы габлар мәденийәти, юксек гәдим шәһәрсалма мәденийәттегин изләби бу јурдан илкин сивилизация бешкеләриндән олдуғуну сүбт едир.

Нахчыван әналиси минилликләр боју гәдим Шәрг халглары илә иттисади вә мәдени әлагәде олмушлар. Яранан бу гарышылыгы тәмасдан онлар чох шеј әхз етмишләр.

Нахчыван Республикасының әразисинде ашкар едилдин даш вә метал дөврүн абидәләри, Қәмигајда сәрт гајаларда язылан мұхтәлиф гурулушу тәсвирләр, өз сәнәткарлығы илә сечилән бојалы габлар мәденийәти, юксек гәдим шәһәрсалма мәденийәттегин изләби бу јурдан илкин сивилизация бешкеләриндән олдуғуну сүбт едир.

Нахчыван әналиси минилликләр боју гәдим Шәрг халглары и